

- прикордонної служби України імені Б. Хмельницького. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2010. № 52. С. 19 – 22. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/1423/1/769-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1432-1-10-20210616.pdf> (дата звернення: 04.03.2024)
3. Дем'янчук О., Єрко І., Войтович І., Єрко А., Войтович В., Мордик М. Методи та засоби підготовки в спортивному туризмі. URL: https://www.researchgate.net/publication/336212089_Metodi_ta_zasobi_pidgotovki_v_sportivnomu_turizmi (дата звернення: 02.03.2024)
 4. Дмитрук О. В., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник. К.: Альтпрес, 2008. 280 с.
 5. Ніканоров К., Співак М. Проблеми фізичного виховання та гарантування особистої безпеки молоді в допризовному віці. *Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи (у циклі Анохінських читань)*: матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції (10 грудня 2021 р., Київ) /за заг. ред. О. В. Ярмолюк. К.: Ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. С. 122 – 125. URL: https://fzfv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ilid/ksp/rizne/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8_%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%A4%D0%97%D0%A4%D0%92%D0%A1_%D0%93%D1%80%D1%96%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_2021.pdf (дата звернення: 02.04.2024)
 6. Шалар О., Еделев О., Стрикаленко Є. Фізична підготовка туристів-пішоходників до змагань. *Scientific Collection «InterConf»*. № 162. 2023. С. 261 – 270. URL: <https://archive.interconf.center/index.php/conference-proceeding/article/view/4069> (дата звернення: 02.04.2024)

С. О. Драган, В. М. Зігунов

Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ У СФЕРІ ВОДНОГО ТУРИЗМУ В ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ

У роботі аналізується процес адаптації місцевого туристичного бізнесу Сумської області до нових реалій, спричинених воєнними діями. Розкриваються особливості надання туристичних послуг у водному туризмі на основі впровадження тематичних заходів на воді, як відповіді на встановлені військовим станом обмеження. Висвітлюються ініціативи щодо організації туристсько-культурних подій, які сприяють позиціонуванню громади та підтримці місцевої економіки. Акцентується увага на значенні кваліфікованих інструкторів для забезпечення туристських заходів у водному туризмі. Окреслюються нові можливості для туристської рекреації у відновленні регіону після війни.

Ключові слова: туристичний бізнес, регіон, водний туризм, SUP-бордінг, інструктори, воєнні дії.

The work analyzes the process of adaptation of the local tourism business of the Sumy region to the new realities caused by military actions. The peculiarities of the provision of tourist services in water tourism based on the implementation of thematic activities on water, as a response to the restrictions imposed by the military state, are revealed. Initiatives regarding the organization of tourist and cultural events that contribute to the positioning of the community and support of the local economy are highlighted. Emphasis is placed on the importance of qualified instructors for providing tourist activities in water tourism. New opportunities for tourist recreation in the reconstruction of the region after the war are outlined.

Keywords: *tourist business, region, water tourism, SUP-boarding, instructors, military operations.*

З початком повномасштабної війни у 2022 році, Сумська область зіткнулася з рядом обмежень, що вплинули на використання природних ресурсів, зокрема на відвідування лісів та доступ до річок. Ці обмеження стали викликом для місцевого бізнесу, змусивши його шукати нові шляхи надання послуг та залучення клієнтів.

Однією з відповідей на ці виклики стало створення стаціонарних точок прокату з погодинною орендою. Це дозволило підтримувати бізнес у період обмежень та надавати послуги без необхідності далеких поїздок чи багатоденних сплавів [2].

Для збагачення пропозиції та залучення клієнтів, бізнес почав організовувати тематичні заходи. Літній сезон 2023 року виділився такими тематичними заходами, як «ЕСО Water Fest», «Зустріч ранкового сонця», «Вечірня прогулянка на Блакитних озерах», «Святкування Дня Вишиванки», «Свято Івана Купала» та «День міста Суми». Ці заходи не тільки привертали увагу громадськості, але й сприяли зміцненню спільноти та культурному розвитку регіону.

Досвід минулого сезону показав, що відпочивальники все більше зацікавлені в тематичних заходах. Однією з важливих причин цього є наявність інструктора поруч, який під час прогулянки може підказати та навчити, як правильно користуватися плавзасобом на воді та отримувати від цього задоволення. Для когось існує інша причина зацікавленості в подібних заходах, а саме – відпочинок, знайомство з іншими людьми, отримання нових емоцій [1].

Літній сезон 2024 року був відкритий на початку квітня заходом «ЕСО Water Fest», який зібрав значну кількість учасників. Захід мав на меті не тільки відпочинок на свіжому повітрі та оздоровлення учасників, але й прибирання річки Псел від засмічення та підготовки її до літнього сезону [4].

Наступними кроками стали організація сплавів та розширення співпраці з суміжними бізнесами, що дозволило розширити спектр послуг та залучити більше клієнтів. Прикладом є співпраця з базою відпочинку «Зелений Гай» у напрямку організації до-

даткових видів розваг, таких як: мотузковий парк, квадроцикли та покращення комфорту послуги – організація харчування на базі відпочинку під час одноденних водних подорожей [3].

Розширення бізнесу сприяло створення нових локацій на водоймах м. Суми: озеро Чеха та Блакитні озера, що надало можливість охопити більшу кількість потенційних споживачів та розширити різноплановість послуг: проведення тематичних заходів таких як «Зустріч сходу сонця», «Спостереження заходу сонця», а також організація природознавчих екскурсій.

Для забезпечення якісної підготовки майбутніх інструкторів та підтримки навичок дійсних співробітників у зимовий сезон 2023 – 2024 були організовані тренування на плавзасобах у басейні. Це дало змогу підвищити навички фахівців у комфортних умовах міжсезоння.

З метою поширення SUP-бордінгу як спорту, у гості до Сум була запрошена багаторазова учасниця та призерка чемпіонатів України Анна Щелочкова, котра провела майстер-клас із SUP-бордінгу для молоді та тренерів водних видів спорту [1].

Аналізуючи вищевикладене, варто зазначити про значний потенціал розвитку SUP-бордінгу в різних напрямках, таких як: рекреація, туризм, спорт та психоемоційна реабілітація постраждалих від бойових дій.

Досвід ведення туристичної діяльності в Сумській області показує, що навіть у складних сучасних умовах прикордоння можливий розвиток місцевого бізнесу через адаптацію та інновації. Тематичні туристичні заходи, розвиток нових, популярних видів активного відпочинку та співпраця з суміжними бізнесами стали ключовими елементами успіху в цьому напрямку. Креативність та гнучкість можуть стати вирішальними факторами у досягненні успіху та подоланні викликів сьогодення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Драган С. О., Зігунов В. М. Позиціонування території Сумської громади засобами подієвого активного відпочинку на воді. *Стан і перспективи сучасного туризму*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Суми, 24 – 25 листопада 2022 р.). Суми: ФОП Цьома С. П., 2022. С. 107 – 110.
2. Олейніченко В. Д., Зігунов В. М. Досвід упровадження рекреаційних заходів у діяльність туристського підприємства. *Індустрія туризму та гостинності: досвід, проблеми, перспективи*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 18 – 19 травня 2023 р.). Суми: ФОП Цьома С. П., 2023. С. 163 – 166.
3. Олейніченко В. Д., Зігунов В. М. Стратегічні засади розвитку малого бізнесу на ринку активного відпочинку Сумської області. *Стан і перспективи сучасного туризму*: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 24 – 25 листопада 2022 року). Суми: ФОП Цьома С. П., 2022. С. 93 – 97.
4. ECO Water Fest. URL: https://www.instagram.com/sup_sumy_tour/p/CsLT7zSNUcB/